

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (ceturta palāta)

2013. gada 6. jūnijā *

Regula (EK) Nr. 343/2003 — Atbildīgās dalībvalsts noteikšana — Nepilngadīgais bez pavadības — Patvēruma pieteikumi, kas secīgi iesniegti divās dalībvalstīs — Fakts, ka nepilngadīgajam nav ģimenes locekļu dalībvalsts teritorijā — Regulas Nr. 343/2003 6. panta otrā daļa — Nepilngadīgā pārvietošana uz dalībvalsti, kurā tas ir iesniedzis savu pirmo pieteikumu — Saderība — Bērna interešu prioritāte — Hartas 24. panta 2. punkts

Lieta C-648/11

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division)* (Apvienotā Karaliste) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2011. gada 14. decembrī un kas Tiesā reģistrēts 2011. gada 19. decembrī, tiesvedībā

The Queen , pēc

MA ,

BT ,

DA pieprasījuma,

pret

Secretary of State for the Home Department ,

piedaloties

The AIRE Centre (Advice on Individual Rights in Europe) (UK) .

TIESA (ceturta palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*] (referents), tiesneši K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], Tiesas priekšsēdētāja vietnieks, kas pilda ceturta palātas tiesneša pienākumus, U. Lehmušs [*U. Lohmus*], M. Safjans [*M. Safjan*] un A. Prehala [*A. Prechal*],

ģenerālvokāts P. Kruss Viljalons [*P. Cruz Villalón*],

sekretāre A. Impellicēri [*A. Impellizzeri*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2012. gada 5. novembra tiesas sēdi,

* Tiesvedības valoda – angļu.

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- MA un BT vārdā – S. Knafler, QC, K. Cronin, barrister, un L. Barratt, solicitor,
- DA vārdā – S. Knafler, QC, B. Poynor, barrister, un D. Sheahan, solicitor,
- The AIRE Centre (Advice on Individual Rights in Europe) (UK) vārdā – D. Das, solicitor, R. Hussain, QC, un C. Meredith, barrister,
- Apvienotās Karalistes valdības vārdā – C. Murrell, pārstāve, kurai palīdz S. Lee, barrister,
- Beļģijas valdības vārdā – T. Materne, pārstāvis,
- Čehijas Republikas valdības vārdā – M. Smolek un J. Vlácil, pārstāvji,
- Grieķijas valdības vārdā – M. Michelogiannaki, pārstāve,
- Ungārijas valdības vārdā – K. Szíjjártó, pārstāve,
- Nīderlandes valdības vārdā – C. Wissels, M. Noort un C. Schillemans, pārstāves,
- Zviedrijas valdības vārdā – A. Falk, pārstāve,
- Šveices valdības vārdā – O. Kjelsen, pārstāvis,
- Eiropas Komisijas vārdā – M. Condou-Durande un M. Wilderspin, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2013. gada 21. februāra tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 2003. gada 18. februāra Regulu (EK) Nr. 343/2003, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts pilsoņa patvēruma pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (OV L 50, 1. lpp.).
- 2 Šī prasība ir celta tiesvedībā starp MA, BT un DA, trijiem nepilngadīgiem bērniem, kuri ir trešās valsts valstspiederīgie, pret *Secretary of State for the Home Department* [Iekšlietu ministrijas valsts sekretāru] (turpmāk tekstā – “*Secretary of State*”) par *Secretary of State* lēmumu neizskatīt MA, BT un DA patvēruma pieteikumus, kas iesniegti Apvienotajā Karalistē, un ierosināt viņu pārvietošanu uz dalībvalsti, kurā viņi pirmo reizi ir iesnieguši patvēruma pieteikumus.

Atbilstošās tiesību normas

Eiropas Savienības Pamattiesību harta

- 3 Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 24. panta – kas, kā izriet no paskaidrojumiem attiecībā uz šo normu, pamatojas uz Konvenciju par bērna tiesībām, kura pieņemta 1989. gada 20. novembrī Ņujorkā un kuru ir ratificējušas visas dalībvalstis, – 2. punktā ir noteikts:

“Visās darbībās, kas attiecas uz bērniem, neatkarīgi no tā, vai tās veic valsts iestādes vai privātas iestādes, pirmkārt jāņem vērā bērna intereses.”

Regula Nr. 343/2003

- 4 Regulas Nr. 343/2003 preambulas 3. un 4. apsvērums ir formulēti šādi:

“(3) [Tamperes 1999. gada 15. un 16. oktobra īpašās sanāksmes] secinājumos [..] ir noteikts, [ka kopējā Eiropas patvēruma sistēmā] isā laikā jāiekļauj skaidra un praktiski realizējama metode, lai noteiktu dalībvalsti, kas ir atbildīga par patvēruma pieteikuma izskatīšanu.

(4) Šādai metodei jābalstās uz objektīviem un taisnīgiem kritērijiem gan attiecībā uz dalībvalstīm, gan – konkrētajām personām. Tai jo īpaši jāparedz iespēja ātri noteikt atbildīgo dalībvalsti, lai garantētu bēgļa statusa noteikšanas procedūru faktisku pieejamību un nekavētu sasniegt patvēruma pieteikumu ātras izskatīšanas mērķi.”

- 5 Kā izriet no minētās regulas preambulas 15. apsvēruma, kopā ar LES 6. panta 1. punktu, šajā regulā ir ievērotas Hartā atzītās tiesības, brīvības un principi. It īpaši tās mērķis ir, pamatojoties uz Hartas 1. un 18. pantu, garantēt, ka pilnībā tiek ievērota patvēruma meklētāju cieņa un patvēruma tiesības.

- 6 No Regulas Nr. 343/2003 preambulas 17. apsvēruma izriet, ka saskaņā ar 3. pantu 21. protokolā Par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kurš pievienots Līgumam par ES un Līgumam par ES darbību, Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste 2001. gada 30. oktobra vēstulē ir paziņojusi, ka vēlas piedalīties šīs regulas pieņemšanā un piemērošanā.

- 7 Saskaņā ar minētās regulas 2. panta c), d) un h) punktu šajā regulā:

“c) “patvēruma pieteikums” ir pieteikums, ko iesniedzis trešās valsts pilsonis un kuru var saprast kā lūgumu dalībvalstij par starptautiskas aizsardzības piešķiršanu saskaņā ar Konvenciju [par bēgļa statusu, kas parakstīta Ženēvā 1951. gada 28. jūlijā]. [..];

d) “pieteikuma iesniedzējs” vai “patvēruma meklētājs” ir trešās valsts pilsonis, kas iesniedzis patvēruma pieteikumu, par kuru vēl nav pieņemts galīgais lēmums;

[..]

h) “nepilngadīgais bez pavadības” ir persona, kas nav precējusies un ir jaunāka par astoņpadsmit gadiem, un kura ieradusies dalībvalstu teritorijā bez tāda pieauguša pavadības, kas ir atbildīgs par šo nepilngadīgo saskaņā ar likumu vai paražām, kamēr šāds pieaugušais nav uzņēmies faktisku gādību par viņu. [..]”

- 8 Regulas Nr. 343/2003 II nodaļas, kuras virsraksts ir “Vispārīgi principi”, 3. panta 1. un 2. punktā ir noteikts:

“1. Dalībvalstis izskata visus patvēruma pieteikumus, ko kādai no šīm valstīm pie robežas vai to teritorijā iesniedz trešo valstu pilsoņi. Pieteikumu izskata viena dalībvalsts, kas saskaņā ar III nodaļā izklāstītajiem kritērijiem ir noteikta par atbildīgo.

2. Atkāpjoties no 1. punkta, katra dalībvalsts var izskatīt patvēruma pieteikumu, ko tai iesniedzis trešās valsts pilsonis, pat ja saskaņā ar šajā regulā noteiktajiem kritērijiem šāda izskatīšana nav attiecīgās dalībvalsts pienākums. [..]”

- 9 Lai noteiktu “atbildīgo dalībvalsti” Regulas Nr. 343/2003 3. panta 1. punkta izpratnē, šīs regulas III nodaļā ietvertajā 6.–14. pantā ir noteikts objektīvu un hierarhisku kritēriju uzskaitījums.

- 10 Regulas Nr. 343/2003 5. pantā ir paredzēts:

“1. Kritērijus atbildīgās dalībvalsts noteikšanai piemēro tādā kārtībā, kādā tie izklāstīti šajā nodaļā.

2. Atbilstoši šiem kritērijiem atbildīgo dalībvalsti nosaka, pamatojoties uz stāvokli, kāds bija, patvēruma meklētājam pirmo reizi iesniedzot pieteikumu dalībvalstij.”

- 11 Minētās regulas 6. pantā ir noteikts:

“Ja patvēruma meklētājs ir nepilngadīgais bez pavadības, tad dalībvalsts, kas atbildīga par pieteikuma izskatīšanu, ir tā dalībvalsts, kurā likumīgi atrodas kāds nepilngadīgā ģimenes loceklis, ja vien tas ir nepilngadīgā interesēs.

Ja nepilngadīgajam nav ģimenes locekļu, dalībvalsts, kas atbild par pieteikuma izskatīšanu, ir tā dalībvalsts, kurā nepilngadīgais iesniedzis patvēruma pieteikumu.”

- 12 Regulas Nr. 343/2003 13. pants ir formulēts šādi:

“Ja, pamatojoties uz šajā regulā uzskaitītajiem kritērijiem, nav iespējams izraudzīties par starptautiskās aizsardzības patvēruma pieteikuma izskatīšanu atbildīgo dalībvalsti, tad par pieteikuma izskatīšanu ir atbildīga dalībvalsts, kurai pirmajai iesniegts minētais pieteikums.”

Direktīva 2005/85/EK

- 13 Padomes 2005. gada 1. decembra Direktīvas 2005/85/EK par minimāliem standartiem attiecībā uz dalībvalstu procedūrām, ar kurām piešķir un atņem bēgļa statusu (OV L 326, 13. lpp.), 25. pantā, kura virsraksts ir “Nepieņemami pieteikumi”, ir noteikts:

“1. Papildus gadījumiem, kad pieteikums netiek izvērtēts saskaņā ar [Regulu Nr. 343/2003], dalībvalstīm nav jāizvērtē, vai meklētāju var kvalificēt kā bēgli saskaņā ar [Padomes 2004. gada 29. aprīļa] Direktīvu 2004/83/EK [par obligātajiem standartiem, lai kvalificētu trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kā bēgļus vai kā personas, kam citādi nepieciešama starptautiska aizsardzība, šādu personu statusu un piešķirtās aizsardzības saturu (OV L 304, 12. lpp.)], ja pieteikums tiek uzskatīts par nepieņemamu saskaņā ar šo pantu.

2. Dalībvalstis var uzskatīt patvēruma pieteikumu par nepieņemamu saskaņā ar šo pantu, ja:

- a) cita dalībvalsts ir piešķirusi bēgļa statusu;

[..]

f) meklētājs ir iesniedzis identisku pieteikumu pēc galīgā lēmuma;

[..].”

Pamatlieta

MA lieta

- 14 *MA* ir 1993. gada 24. maijā dzimusi Eritrejas valstspiederīgā, kas 2008. gada 25. jūlijā ieradās Apvienotajā Karalistē, kur viņa tūlīt pēc ierašanās iesniedza patvēruma pieteikumu.
- 15 Konstatējušas, ka *MA* jau ir iesniegusi patvēruma pieteikumu Itālijā, Lielbritānijas iestādes lūdza Itālijas iestādēm uzņemt *MA* atpakaļ saskaņā ar Regulas Nr. 343/2003 atbilstošajiem noteikumiem, un 2008. gada 13. oktobrī Itālijas iestādes piekrita to veikt.
- 16 Pārvietošana uz Itāliju, kurai bija jānotiek 2009. gada 26. februārī, netika veikta. *MA* cēla prasību *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court)*, lai apstrīdētu ar rīkojumu noteiktās pārvietošanas likumību.
- 17 *Secretary of State* saskaņā ar Regulas Nr. 343/2003 3. panta 2. punktu 2010. gada 25. martā nolēma izskatīt *MA* patvēruma pieteikumu. Pēc tam viņai tika piešķirts bēgļa statuss.
- 18 *Secretary of State* lūdza *MA* prasību atsaukt; viņa to atteicās darīt.

BT lieta

- 19 *BT*, dzimusi 1993. gada 20. janvārī, arī ir Eritrejas valstspiederīgā. Viņa 2009. gada 12. augustā ieradās Apvienotajā Karalistē, kur viņa jau nākamajā dienā iesniedza patvēruma pieteikumu.
- 20 Konstatējušas, ka *BT* jau ir iesniegusi patvēruma pieteikumu Itālijā, Lielbritānijas iestādes lūdza Itālijas iestādēm uzņemt *BT* atpakaļ, un 2009. gada 28. septembrī Itālijas iestādes piekrita to veikt.
- 21 *BT* 2009. gada 4. decembrī tika pārvietota uz Itāliju.
- 22 *BT* cēla prasību *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court)*, lai apstrīdētu viņas pārvietošanas uz Itāliju likumību. Pēc tam, kad minētā tiesa 2010. gada 18. februārī bija pieņēmusi lēmumu, *BT* 2010. gada 26. februārī varēja atgriezties Apvienotajā Karalistē.
- 23 *Secretary of State* saskaņā ar Regulas Nr. 343/2003 3. panta 2. punktu 2010. gada 25. martā nolēma izskatīt *BT* iesniegto patvēruma pieteikumu. Bēgļa statuss *BT* tika piešķirts, taču viņa nepiekrita atsaukt savu prasību.

DA lieta

- 24 *DA*, Irākas valstspiederīgais, 2009. gada 20. novembrī ieradās Apvienotajā Karalistē, kur viņš 2009. gada 8. decembrī lūdza patvērumu. Tā kā tika konstatēts, ka *DA* jau ir iesniedzis patvēruma pieteikumu Nīderlandē, Nīderlandes iestādēm tika lūgts uzņemt *DA* atpakaļ, un 2010. gada 2. februārī Nīderlandes iestādes piekrita to veikt.

- 25 *Secretary of State* 2010. gada 14. jūlijā izdeva rīkojumu par DA pārvietošanu uz Nīderlandi. Tomēr pēc tam, kad DA 2010. gada 26. jūlijā bija cēlis prasību *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court)*, tika nolemts pārvietošanu neveikt. *Secretary of State* kopš tā laika ir piekritis, pamatojoties uz Regulas Nr. 343/2003 3. panta 2. punktu, izskatīt DA patvēruma pieteikumu.

Tiesvedība pamatlietā un prejudiciālais jautājums

- 26 Minētās trīs lietas ir apvienotas šajā pamatlietā.
- 27 Ar 2010. gada 21. decembra spriedumu *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court)* noraidīja prasītāju pamatlietā celtās prasības un nosprieda, ka atbilstoši Regulas Nr. 343/2003 6. panta otrajai daļai nepilngadīgais bez pavadības, kas lūdz patvērumu un kam nav ģimenes locekļu, kuri likumīgi atrastos kādas dalībvalsts teritorijā, var tikt izraidīts uz dalībvalsti, kurā viņš pirmo reizi ir iesniedzis patvēruma pieteikumu.
- 28 Par šo spriedumu MA, BT un DA ir iesnieguši apelācijas sūdzību *Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division)*.
- 29 Savā nolēmumā par prejudiciāla jautājuma uzdošanu šī tiesa norāda, ka nevienam no prasītājiem pamatlietā nav ģimenes locekļu Regulas Nr. 343/2003 izpratnē, kuri likumīgi atrastos kādas dalībvalsts teritorijā.
- 30 Prasības pieteikumi tika izskatīti kopā, jo viņi visi trīs kā “nepilngadīgie bez pavadības” bija lūguši patvērumu Apvienotajā Karalistē un katrā lietā *Secretary of State* sākotnēji bija apstiprinājis lūgumu, pamatojoties uz to, ka abas dalībvalstis, uz kurām *Secretary of State* bija paredzējis viņus nosūtīt, esot drošas.
- 31 Iesniedzējtiesas skatījumā ir nozīmīgi, ka Regulas Nr. 343/2003 5. panta 2. punktā ietvertais formulējums “pirmo reizi iesniedzot pieteikumu dalībvalstij” nav atkārtots šīs regulas 6. panta otrajā daļā, kura formulējums ir vienkārši “iesniedzis savu pieteikumu”. Turklāt tā uzsver, ka nepilngadīgie bez pavadības minētās regulas III nodaļā izklāstīto kritēriju hierarhijā ieņem pirmo vietu.
- 32 Attiecībā uz sava jautājuma pieņemamību iesniedzējtiesa it īpaši norāda, ka starp lietas dalībniekiem vēl arvien ir neatrisināts strīds, kura priekšmets ir BT iesniegta prasība par zaudējumu atlīdzību.
- 33 Šādos apstākļos *Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division)* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Kura dalībvalsts saskaņā ar [Regulas Nr. 343/2003] 6. panta otro daļu ir atbildīga par patvēruma pieteikuma izskatīšanu, ja patvēruma meklētājs – nepilngadīgais bez pavadības, kuram nav ģimenes locekļu, kuri likumīgi atrastos citā dalībvalstī, – ir iesniedzis patvēruma pieteikumus vairāk nekā vienā dalībvalstī?”

Par prejudiciālo jautājumu

Par pieņemamību

- 34 Beļģijas valdība prioritāri apgalvo, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu nav pieņemams.

- 35 Tā it īpaši apgalvo, ka, tā kā *Secretary of State* ir piekritis izskatīt patvēruma pieteikumus, ko iesnieguši prasītāji pamatlietā, faktiski strīda pamatlietā vairs neesot. Kopš tā laika jautājumam, vai atbilstoši Regulas Nr. 343/2003 6. panta otrajā daļā noteiktajam kritērijam kā “atbildīgā dalībvalsts” būtu jānorāda Apvienotā Karaliste vai pirmā dalībvalsts, kurā prasītāji pamatlietā ir iesnieguši patvēruma pieteikumu, esot tikai akadēmisks raksturs attiecībā uz minētajiem prasītājiem, un atbilde būtu lietderīga vienīgi attiecībā uz citām lietām, kuras tiek vai varētu tikt izskatītas valsts tiesās.
- 36 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru LESD 267. pantā paredzētā procedūra ir Tiesas un valsts tiesu savstarpējas sadarbības instruments, ar kura palīdzību Tiesa sniedz valsts tiesām Savienības tiesību interpretācijas elementus, kas tām ir nepieciešami, lai atrisinātu izskatīšanai iesniegtās lietas (it īpaši skat. 1998. gada 12. marta spriedumu lietā C-314/96 *Djabali*, *Recueil*, I-1149. lpp., 17. punkts; 2005. gada 20. janvāra spriedumu lietā C-225/02 *García Blanco*, Krājums, I-523. lpp., 26. punkts, un 2011. gada 15. septembra spriedumu lietā C-197/10 *Unió de Pagesos de Catalunya*, Krājums, I-8495. lpp., 16. punkts).
- 37 Uz jautājumiem par Savienības tiesību interpretāciju, ko valsts tiesa uzdevusi, ievērojot pašas noteikto tiesisko regulējumu un faktiskos apstākļus, kuru precizitāte Tiesai nav jāpārbauda, attiecas atbilstības prezumpcija. Tādējādi valsts tiesas iesniegto lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu Tiesa var noraidīt tikai tad, ja ir acīmredzams, ka lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekādas saistības ar pamatlītas faktiskajiem apstākļiem vai tās priekšmetu, ja izvirzītā problēma ir hipotētiska vai arī ja Tiesai nav zināmi faktiskie vai juridiskie apstākļi, kas vajadzīgi, lai sniegtu noderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (2010. gada 12. oktobra spriedums lietā C-45/09 *Rosenblatt*, Krājums, I-9391. lpp., 33. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 38 Izskatāmajā lietā ir jānorāda, ka iesniedzējtiesa savā nolēmumā par prejudiciāla jautājuma uzdošanu ir precizējusi, ka tai ir jālemj par prasību par zaudējumu atlīdzību, kuru tai izskatīšanai ir iesniegusi *BT*.
- 39 Iespējamu zaudējumu atlīdzības piešķiršanu *BT* ietekmētu atbilde uz iesniegto jautājumu.
- 40 Ņemot vērā šādas prasības par zaudējumu atlīdzību esamību, kura ir pamatlītas neatņemama sastāvdaļa, prejudiciālais jautājums joprojām ir atbilstīgs iesniedzējtiesā izskatīšanai iesniegtās lietas risinājumam.
- 41 Uzdotais jautājums šādos apstākļos nav hipotētisks, un tādējādi lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir pieņemams.

Par lietas būtību

- 42 Ar savu jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Regulas Nr. 343/2003 6. panta otrā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, ja nepilngadīgais bez pavadības, kuram nav ģimenes locekļu, kuri likumīgi atrastos kādas dalībvalsts teritorijā, ir iesniedzis patvēruma pieteikumus vairāk nekā vienā dalībvalstī, šajā pantā par “atbildīgo dalībvalsti” ir noteikta tā dalībvalsts, kurā minētais nepilngadīgais ir iesniedzis savu pirmo pieteikumu, vai arī tā dalībvalsts, kurā viņš atrodas pēc tam, kad tajā ir iesniedzis šajā ziņā pēdējo pieteikumu.
- 43 Šajā ziņā vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar Regulas Nr. 343/2003 3. panta 1. punktu patvēruma pieteikumu izskata viena dalībvalsts, kas saskaņā ar III nodaļā izklāstītajiem kritērijiem ir noteikta par atbildīgo.
- 44 Minētās regulas 5. panta 1. punktā ir noteikts, ka kritērijus atbildīgās dalībvalsts noteikšanai piemēro tādā kārtībā, kādā tie izklāstīti minētajā III nodaļā.

- 45 No tās pašas regulas 5. panta 2. punkta izriet, ka atbilstoši minētās regulas 6.–14. pantā noteiktajiem kritērijiem atbildīgo dalībvalsti nosaka, pamatojoties uz stāvokli, kāds bijis, patvēruma meklētājam pirmo reizi iesniedzot pieteikumu dalībvalstij. Šīs tiesību normas mērķis nevar būt minēto kritēriju jēgas grozīšana. Faktiski, kā ģenerāladvokāts ir norādījis secinājumā 56. punktā, šīs tiesību normas mērķis ir tikai paredzēt apstākļus, kādos, nosakot atbildīgo dalībvalsti, jāņem vērā minētie kritēriji.
- 46 Pirmais no Regulas Nr. 343/2003 III nodaļā noteiktajiem kritērijiem ir tās 6. pantā paredzētais kritērijs, kurš ļauj noteikt atbildīgo dalībvalsti, kas atbildīga par pieteikuma izskatīšanu, kuru ir iesniedzis nepilngadīgais bez pavadības šīs regulas 2. panta h) punkta izpratnē.
- 47 Saskaņā ar minētā 6. panta pirmo daļu dalībvalsts, kura ir atbildīga par patvēruma pieteikuma izskatīšanu, ko iesniedzis nepilngadīgais bez pavadības, ir tā dalībvalsts, kurā likumīgi atrodas kāds nepilngadīgā ģimenes loceklis, ja vien tas ir nepilngadīgā interesēs.
- 48 Izskatāmajā lietā no nolēmuma par prejudiciāla jautājuma uzdošanu izriet, ka prasītājiem pamatlietā nav ģimenes locekļu, kuri likumīgi atrastos kādā dalībvalstī, un atbildīgā dalībvalsts tādējādi ir jānosaka, pamatojoties uz Regulas Nr. 343/2003 6. panta otro daļu, kurā paredzēts, ka atbildība ir tai dalībvalstij, “kurā nepilngadīgais iesniedzis patvēruma pieteikumu”.
- 49 No šā formulējuma vien nevar noteikt, vai minētais patvēruma pieteikums, ko attiecīgais nepilngadīgais ir iesniedzis dalībvalstī, ir šajā ziņā pirmais pieteikums vai arī tas ir pēdējais pieteikums, ko viņš ir iesniedzis citā dalībvalstī.
- 50 Tomēr ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, interpretējot Savienības tiesību normu, ir jāņem vērā ne tikai tās formulējums, bet arī tās konteksts un mērķi, kādi ir tiesiskajam regulējumam, kurā tā ietilpst (it īpaši skat. 2009. gada 29. janvāra spriedumu lietā *C-19/08 Petrosian*, Krājums, I-495. lpp., 34. punkts, un 2009. gada 23. decembra spriedumu lietā *C-403/09 PPU Detiček*, Krājums, I-12193. lpp., 33. punkts).
- 51 Attiecībā uz Regulas Nr. 343/2003 6. panta otrās daļas kontekstu, no vienas puses, ir jānorāda, ka šīs regulas 5. panta 2. punktā izmantotā frāze “pirmo reizi iesniedzot pieteikumu dalībvalstij” nav atkārtota minētās regulas 6. panta otrajā daļā. No otras puses, pēdējā minētajā tiesību normā ir norādīts uz dalībvalsti, “kurā nepilngadīgais iesniedzis savu patvēruma pieteikumu”, turpretim šīs pašas regulas 13. pantā ir skaidri minēts, ka “par pieteikuma izskatīšanu ir atbildīga dalībvalsts, kurai pirmajai iesniegts minētais pieteikums”.
- 52 Pieņemot, ka Savienības likumdevējam Regulas Nr. 343/2003 6. panta otrajā daļā ir bijusi iecere “pirmo dalībvalsti” noteikt par atbildīgo, tas būtu izteikts tikpat precīzā formulējumā, kāds ir šīs regulas 13. pantā.
- 53 Attiecīgi frāze “dalībvalsts [..], kurā nepilngadīgais iesniedzis savu patvēruma pieteikumu” nevar tikt saprasta kā norāde uz “pirmo dalībvalsti, kurā nepilngadīgais iesniedzis savu patvēruma pieteikumu”.
- 54 Turklāt Regulas Nr. 343/2003 6. panta otrā daļa ir jāinterpretē, ņemot vērā arī tās mērķi, kurš ir pievērsts īpašu uzmanību nepilngadīgajiem bez pavadības, kā arī ņemot vērā šīs regulas galveno mērķi, kurš, kā noteikts tās preambulas 3. un 4. apsvērumā, ir garantēt pieteikuma iesniedzēja bēgļa statusa noteikšanas procedūru faktisku pieejamību.
- 55 Tā kā nepilngadīgie bez pavadības ir īpaši neaizsargātu personu kategorija, ir svarīgi, lai atbildīgās dalībvalsts noteikšanas procedūra netiktu pagarināta vairāk, nekā tas ir absolūti nepieciešams, kas principā nozīmē, ka nepilngadīgie bez pavadības nebūtu jāpārvieta uz citu dalībvalsti.
- 56 Iepriekšminētos apsvērumus apstiprina prasības, kas izriet no Regulas Nr. 343/2003 preambulas 15. apsvēruma, saskaņā ar kuru šajā regulā ir ievērotas it īpaši Hartā atzītās pamattiesības un principi.

- 57 Tiešām, šīs pamattiesības ietver Hartas 24. panta 2. punktā izklāstītās tiesības, lai nodrošinātu, ka visās darbībās, kas attiecas uz bērniem, neatkarīgi no tā, vai tās veic valsts iestādes vai privātas iestādes, tiktu ņemta vērā bērna interešu prioritāte.
- 58 Tātad Regulas Nr. 343/2003 6. panta otrā daļa nevar tikt interpretēta tādējādi, ka tajā nebūtu ievērotas minētās pamattiesības (skat. pēc analogijas iepriekš minēto spriedumu lietā *Detiček*, 54. un 55. punkts, kā arī 2010. gada 5. oktobra spriedumu lietā *C-400/10 PPU McB.*, Krājums, I-8965. lpp., 60. punkts).
- 59 Tādējādi, kaut gan nepilngadīgā intereses ir skaidri minētas vienīgi Regulas Nr. 343/2003 6. panta pirmajā daļā, saskaņā ar Hartas 24. panta 2. punktu, kopā ar Hartas 51. panta 1. punktu, visos lēmumos, kurus, pamatojoties uz minētā 6. panta otro daļu, pieņem dalībvalstis, ir jāņem vērā bērna interešu prioritāte.
- 60 Šī bērna interešu prioritātes ņemšana vērā principā prasa, lai apstākļos, kuri raksturo situāciju, kādā ir prasījami pamatlēmumi, Regulas Nr. 343/2003 6. panta otrā daļa tiktu interpretēta tādējādi, ka tajā par atbildīgo ir noteikta dalībvalsts, kurā nepilngadīgais atrodas pēc tam, kad viņš tajā ir iesniedzis pieteikumu.
- 61 Tiešām, kā izriet no šā sprieduma 55. punkta, nepilngadīgo bez pavadības interesēs ir svarīgi, lai atbildīgās dalībvalsts noteikšanas procedūra lieki netiktu pagarināta un lai viņiem tiktu nodrošināta bēgļa statusa noteikšanas procedūru faktiska pieejamība.
- 62 Šī metode, kas paredzēta, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par patvēruma pieteikuma izskatīšanu, kuru iesniedzis nepilngadīgais bez pavadības, kam nav ģimenes locekļu, kuri likumīgi atrastos kādas dalībvalsts teritorijā, ir pamatota ar objektīvu kritēriju, kā noteikts Regulas Nr. 343/2003 preambulas 4. apsvērumā.
- 63 Turklāt šāda Regulas Nr. 343/2003 6. panta otrās daļas, kurā par atbildīgo ir noteikta dalībvalsts, kurā nepilngadīgais atrodas pēc tam, kad viņš tajā ir iesniedzis pieteikumu, interpretācija nenozīmē, ka, pretēji Nīderlandes valdības rakstveida apsvērumos paustajiem apgalvojumiem, nepilngadīgais bez pavadības, kura patvēruma pieteikums pēc būtības ir noraidīts pirmajā dalībvalstī, pēc tam varētu likt patvēruma pieteikumu izskatīt citai dalībvalstij.
- 64 No Direktīvas 2005/85 25. panta izriet, ka papildus gadījumiem, kad pieteikums netiek izvērtēts saskaņā ar Regulu Nr. 343/2003, dalībvalstīm nav jāizvērtē, vai pieteikums iesniedzējs ir bēglis, ja pieteikums tiek uzskatīts par nepieņemamu it īpaši tāpēc, ka patvēruma meklētājs ir iesniedzis identisku pieprasījumu pēc tam, kad galīgais lēmums ir bijis viņam nelabvēlīgs.
- 65 Turklāt ir jāpiebilst, ka patvēruma pieteikums ir jāpārbauda vienīgi vienai dalībvalstij – dalībvalstij, kas apstākļos, kādi ir pamatlēmumā, ņemot vērā Regulas Nr. 343/2003 6. panta otro daļu, ir noteikta par atbildīgo un kam atbilstoši ir jāinformē dalībvalsts, kurā ir ticis iesniegts pirmais patvēruma pieteikums.
- 66 Ņemot vērā visus iepriekšminētos apsvērumus, uz uzdoto prejudiciālo jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 343/2003 6. panta otrā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka apstākļos, kādi ir pamatlēmumā, kuros nepilngadīgais bez pavadības, kuram nav ģimenes locekļu, kas likumīgi atrastos kādas dalībvalsts teritorijā, ir iesniedzis patvēruma pieteikumus vairāk nekā vienā dalībvalstī, par “atbildīgo dalībvalsti” nosaka to dalībvalsti, kurā šis nepilngadīgais atrodas pēc tam, kad viņš tajā ir iesniedzis patvēruma pieteikumu.

Par tiesāšanās izdevumiem

- ⁶⁷ Attiecībā uz pamatlietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

Padomes 2003. gada 18. februāra Regulas (EK) Nr. 343/2003, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts pilsoņa patvēruma pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm, 6. panta otrā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka apstākļos, kādi ir pamatlietā, kuros nepilngadīgais bez pavadības, kuram nav ģimenes locekļu, kuri likumīgi atrastos kādas dalībvalsts teritorijā, ir iesniedzis patvēruma pieteikumus vairāk nekā vienā dalībvalstī, par “atbildīgo dalībvalsti” nosaka to dalībvalsti, kurā šis nepilngadīgais atrodas pēc tam, kad viņš tajā ir iesniedzis patvēruma pieteikumu.

[Paraksti]